

ФУНКЦІОНАЛЬНІ РОЗЛАДИ ГАСТРОДУОДЕНАЛЬНОЇ ЗОНИ ТА БІЛІАРНОГО ТРАКТУ В ДИТЯЧОМУ ВІЦІ: СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОГО ЛІКУВАННЯ

Бєлоусова О.Ю., доктор медичних наук, професор
Кафедра педіатрії та неонатології №3 ННПО
Харківського Національного медичного університету
Україна, Харків

Ключові слова: діти, функціональні гастроінтестинальні розлади, коморбідність, лікування.

Значний інтерес до дитячої гастроентерології, що спостерігається в останні десятиліття, обумовлений зростанням хвороб органів травлення серед дитячого населення, зміною структури і морфогенезу багатьох «старих», появою нових нозологій. За даними МОЗ України частота захворювань органів травлення становить 148,8 на 1000 дітей і має тенденцію до зростання. Серед гастроентерологічних захворювань перше місце належить патології верхніх відділів ШКТ, функціональним розладам. Відомо, що для дитячого віку характерний поєднаний (коморбідний) характер патології, найчастіше гастродуоденальної зони і біліарного тракту.

Останнім часом активно дискутується питання функціональних розладів ШКТ у дітей. Існуючі рекомендації (Римські Критерії IV) створювались для дорослих пацієнтів і використання їх в дитячому віці викликає справедливі питання з боку педіатрів. Глибоке вивчення цих питань, розуміння фізіологічних особливостей регуляції діяльності ШКТ в дитячому віці викликають необхідність відпрацювання терапевтичних заходів корекції коморбідних функціональних порушень саме для педіатричного контингенту хворих. Однією з найважливіших причин виникнення функціональної диспепсії та функціональних розладів біліарного тракту у дітей є недосконалість механізмів регуляції, вегетативні дисфункції, що викликають мінущий характер цих змін. Саме тому, пріоритетним для педіатрії на різних етапах лікування і реабілітації дітей з поєднаною функціональною патологією є використання комплексних препаратів на рослинній основі з багатовекторними ефектами разом з немедикаментозними (перш за все психотерапією) видами корекції. Рекомендації щодо відновлювального лікування повинні враховувати спільні механізми розвитку функціональних порушень гастродуоденальної зони та біліарного тракту та необхідність всебічного відновлення на етапах реабілітації.

Такі рекомендації стосуються режимних підходів, корекції харчування з урахуванням секреторних і моторно-евакуаторних порушень, фітотерапії та бальнеолікування. Широко застосовуються на етапі амбулаторно-поліклінічної і санаторно-курортної реабілітації можливості фізіотерапії, ЛФК та масажу. На етапі відновлення дітей з поєднаною функціональною патологією гастродуоденальної зони та біліарного тракту рекомендуємо використовувати

групи комплексних рослинних препаратів і заходи, що не мають побічних ефектів, “м’якої” дії, які сприяють відновленню та дозріванню регуляторних систем дитини та усувають основні клінічні прояви.

Висновки. Таким чином, лікування та реабілітацію дітей з поєднаною функціональною патологією гастроудоденальної зони та біліарного тракту можливо проводити одночасно чи послідовно, використовуючи мінімальну кількість медикаментозних препаратів, віддаючи перевагу комплексним рослинним препаратам багатовекторної дії, а також широкі можливості сучасних методів немедикаментозної корекції.

Література

1. Bellini M, Tonarelli S, Nagy AG, Pancetti A, Costa F, Ricchiuti A, de Bortoli N, Mosca M, Marchi S, Rossi A. Evidence, Doubts, and Hopes. *Nutrients*. 2020 Jan 4;12(1):148. doi: 10.3390/nu12010148. PMID: 31947991; PMCID: PMC7019579.
2. Belousova O.Yu. Once again about the risk factors for the development of pathology of the upper digestive tract and about the optimization of eradication therapy regimens in pediatric practice. // *Health of Ukraine*. - No. 3 (38). – Spring 2016. – pp. 24-26.
3. Drossman D.A. Functional Gastrointestinal Disorders: History, Pathophysiology, Clinical Features, and Rome IV. *Gastroenterology*. 2016;150(6):1262–1279
4. Hyams JS, Di Lorenzo C, Saps M, Shulman RJ, Staiano A, van Tilburg M. Functional disorders: children and adolescents. *Gastroenterology*. 2016 May 1. 150(6):1456-68;
5. Pavlenko NV, Solodovnichenko IG, Voloshin KV, et al. Combined pathology of the esophagus and gastroduodenal zone in children: changing priorities. *Perinatologiya i Pediatriya* 2013; 4: 85-87.
6. Shvec NI, Benca TM. Syndrome motility disorders of the upper digestive tract in the practice of the therapist: diagnosis and treatment. *News of Medicine and Pharmacy* 2010; 15: 20-21.
7. Thapar N, Benninga MA, Crowell MD, Di Lorenzo C, Mack I, Nurko S, Saps M, Shulman RJ, Szajewska H, van Tilburg MAL, Enck P. Paediatric functional abdominal pain disorders. *Nat Rev Dis Primers*. 2020 Nov 5;6(1):89. doi: 10.1038/s41572-020-00222-5. PMID: 33154368.

